

Průběžné hodnocení Akčního plánu strategie prevence závislostí Ústeckého kraje v roce 2021

1. Oblast primární prevence

Hlavní cíl: snížit míru experimentálního a příležitostného užívání drog zejména mezi mladistvými
- motivace k životnímu stylu bez drog

Specifické cíle:

1. Zajištění realizace kvalitních programů primární prevence v Ústeckém kraji
2. Efektivnější koordinace a spolupráce v oblasti primární prevence v Ústeckém kraji

Cíl č. 1: Zajištění realizace kvalitních programů primární prevence v Ústeckém kraji – plnění probíhá

1. Opatření: Zajištění stabilního financování programů specifické primární prevence
2. Opatření: Podpora kvality preventivních programů
3. Opatření: Zvýšení dostupnosti programů primární prevence

Pro realizaci kvalitních programů se zasloužili především poskytovatelé protidrogových služeb, kteří programy zajišťovali. Také v roce 2021 zasáhla pandemie onemocnění COVID-19 do školství a oblasti primární prevence. Část roku byly školy uzavřené a výuka probíhala v online formě. Poskytovatelé certifikovaných programů primární prevence na základě zkušeností z loňska na situaci reagovali a přetvářeli programy do online prostředí, tudíž nedošlo k tak výraznému výpadku programů ve školách jako tomu bylo v roce předchozím. Zájem o online formu je však nižší, než o běžný program ve třídě. Poskytovatelé také posílili možnost komunikace v online prostředí pro děti a mládež, komunikaci a podporu pedagogů apod. Podrobnější popis následuje dále v textu.

Nabídka programů primární prevence a jejich průběh v roce 2021

V Ústeckém kraji poskytují k roku 2021 komplexní certifikované programy všeobecné primární prevence rizikového chování v oblasti závislostí tři poskytovatelé protidrogových služeb – Světlo Kadaň, z.s., WHITE LIGHT I., z.ú. a Oblastní spolek ČČK Litoměřice. Programy jsou v rámci akreditovaného rozsahu rizikového chování sestavovány „na míru“ potřebám škol i jednotlivých tříd. Do výše získaných dotací mohou být programy realizovány zdarma, případně za nižší cenu. S třídními kolektivy se pracuje opakovaně obvykle formou tříhodinových interaktivních bloků. Některé organizace nabízejí kromě práce s dětmi další aktivity, jako jsou informační besedy pro rodiče, nabízejí vzdělávání pro pedagogy a metodiky prevence nebo konzultace pro pracovníky škol i žáky. Po všech poskytovaných dlouhodobých programech je vysoká poptávka, která převyšuje kapacitu preventivních týmů poskytovatelů. Další poskytovatelé připravili komplexní programy všeobecné primární prevence k certifikaci – viz dále.

Spolek Světlo Kadaň realizuje certifikovaný dlouhodobý program školské všeobecné primární prevence „Světlem k prevenci“ pro základní školy od 4. nebo 6. – 9. třídy a střední školy od 1. – 3. ročníku. Program je zaměřený na 7 tematických okruhů (i mimo oblast adiktologie). Spolek také nabízí jednorázové besedy, workshopy a akreditované vzdělávání pro lektory primární prevence a metodiky škol. Podrobné informace jsou dostupné zde: <https://www.svetlokadanzs.cz/primarni-prevence/>.

Během uzavření škol v roce 2020 i v roce 2021 realizovala služba Světlem k prevenci mnoho podpůrných a rozvojových aktivit. Každý všední den byl možný online chat pro děti a mládež na sociální síti Facebook, uskutečněné byly pouze 2 konzultace. Zprovozněna byla Linka pro pedagogy, jedná se především o psychosociální podporu, leták s nabídkou služby byl distribuován školám prostřednictvím pedagogicko psychologické poradny ÚK, tato nabídka nebyla využita. Došlo k aktualizaci metodiky program primární prevence (dále také PP) a rozšíření o 3 nová témata. V rámci osvěty veřejnosti jsou nabízené workshopy pro veřejnost (příklad témat – Kybersprostor, Na hraně rizika aj.), v roce 2020 proběhly pouze dva s nízkou účastí, v roce 2021 proběhl 1 online workshop. Program dále založil nový instagramový účet, kde zveřejňuje aktuality služby, sdílí zajímavé informace. V rámci certifikovaných bloků byl program uveden do online prostředí. V roce 2021 probíhal online i prezenčně, aktuálně se řeší opětovné online zajištění v důsledku karantén tříd. V roce 2021 do měsíce září bylo zrealizováno celkem 110 tříhodinových bloků prevence, z toho 33 online (v roce 2020 bylo za celý rok 198 bloků, z toho 85 online). Program má v roce 2021 kapacitu 300 setkání se třídou, která je v současnosti již naplněna, a cca 3200 podpořených osob. Organizace je připravena na certifikaci program selektivní primární prevence, v současné době probíhá pilotní ověřování připravené metodiky, dále nabízí program pro první až třetí třídy ZŠ zaměřený na sociálně-emocionálního učení. V září 2021 spolek zaznamenal vysoký nárůst poptávky po adaptačních programech, služba pomoc s přípravou adaptačního programu byla využita 40x, 26 adaptačních programů spolek přímo ve školách realizoval. V době letních prázdnin 2021 zahájil spolek aktivitu „60 dní bez nudy“, která byla cílena na podporu trávení volného času bez elektroniky pro děti od 6 do 15 let. Projekt byl pojat jako „letní výzva“, kdy si děti mohly denně vyzkoušet minimálně dvě aktivity bez použití mobilu a počítače. Tyto aktivity mohly děti samy navrhovat. Podrobně zde: <https://60dnubeznudy.cz/>.

Organizace WHITE LIGHT I., z.ú. založila v roce 2016 Centrum primární prevence a vytvořila autorský preventivní program všeobecné primární prevence „Všeho (jenom) s Mírou“ pro žáky 5.–7. tříd základních škol. Certifikovaný program je zaměřen na prevenci nelátkových závislostí, užívání alkoholu a kouření. Program získal v roce 2019 prestižní ocenění v rámci národního kola Evropské ceny prevence kriminality. Z metodiky tohoto programu vychází program zaměřený na 6 okruhů PPRCH pro žáky středních škol. Poskytovatel je připraven na certifikaci selektivní primární prevence. Podrobně zde: <http://wl1.cz/centrum-primarni-prevence/>.

V roce 2021 Centrum primární prevence WHITE LIGHT I realizovalo do 9/2021 celkem 221 bloků primární prevence v 15 třídách na 5 ZŠ Ústeckého kraje, celkem bylo uskutečněno 1145 kontaktů se 317 žáky ZŠ. Do konce roku 2021, předpokládáme dle poptávky výrazný nárůst bloků přímé PP i počtu ZŠ. Primární prevence probíhala z důvodů pandemie Covid-19 v počátku roku 2021 v online formě a po uvolnění opatření i v klasické formě (přímo na ZŠ). Každoročně v období letních prázdnin je program aktualizován. Pracovníci programu vyhodnocují jeho úspěšnost a zapracovávají změny do metodiky na základě zkušeností práce se žáky ve třídách a/nebo na základě připomínek pracovníků škol. Centrum PP připravilo 2 online semináře pro pedagogy, které proběhnou do konce roku 2021.

Oblastní spolek ČČK Litoměřice zřídil středisko Primární prevence Litoměřice, které poskytuje certifikovaný dlouhodobý program všeobecné primární prevence pro 6. – 9. třídu základních škol a semináře pro střední školy. Program nabízí v základní podobě 10 tříhodinových tematických bloků z oblasti rizikového chování. Středisko také realizuje upravený program v praktických a speciálních školách. Novinkami v programu jsou: program pro 5. třídy, Adaptační výlet, příprava programu selektivní primární prevence. Podrobné informace jsou dostupné zde: <http://www.kclitomerice.cz/kc-preven>.

V roce 2021 působil na 7 základních školách a 2 vzdělávacích institucích. Celkem ve 35 třídách pracoval program s 529 žáky v počtu 86 hodin přímé činnosti. Dále bylo osloveno 68 pedagogů. Realizováno bylo 7 adaptační výletů pro 2 základní školy, kdy bylo přímo působeno na 140 žáků v celkovém čase 41 hodin. V rámci programu pro střední školy byl program realizován na 2 středních školách, v 7 třídách, osloveno bylo 114 žáků v časové dotaci 14 hodin. V online programu se uskutečnilo 57 výkonů v prospěch 14 institucí a 171 osob v 46 hodinách. Nejčastějším výkonem bylo živé vysílání (14) a individuální poradenství (7).

Most k naději, z.s. realizuje interaktivní besedy pro 5. – 9. ročníky ZŠ, SŠ, VOŠ a VŠ (blok 2 hodiny) přímo ve školách nebo v zázemí K-centra v Mostě. Podrobnější informace k preventivním aktivitám zde: <http://www.mostknadeji.eu/ustecky-kraj/preventivni-aktivity-mostcko/>. Spolek připravil komplexní dlouhodobý program všeobecné školské primární prevence pro 3. – 9. třídy ZŠ škol pod názvem „Prevence je Most k naději“. Program nabízí 12 témat na různé druhy rizikového chování, včetně ukázkové hodiny pro pedagogy, jeden blok je sestaven na 3 vyučovací hodiny (3x45 minut). Program měl být certifikován do konce roku 2021. Z důvodu pozastavení certifikačního procesu za strany MŠMT se certifikace prozatím odkládá. Město Most program finančně podpořilo v roce 2020. Pilotní ověření bloků před certifikací mělo probíhat v roce 2020 ve školách v Mostě. Vzhledem k uzavření škol probíhalo omezeně, celkem 4 bloky ve 4 třídách, kterých se zúčastnilo 73 dětí. Témata byla: Bezpečné klima ve třídě 2x, Kyberšikana a Zdravý životní styl. Do konce roku 2021 jsou plánované ještě 3 bloky ve třech třídách, v jedné jsou další školy. Velký zájem je o tuto aktivitu v SVL Janov a Chanov. Online primární prevenci zatím spolek nerealizuje. Veškeré informace k programu jsou uvedené zde: <http://www.mostknadeji.eu/program-primarni-prevence/>.

Pedagogicko psychologická poradna Ústeckého kraje (dále jen PPP ÚK)

Vyjádření poradny k roku 2021 – Pandemická situace a restriktivní opatření nejen ve školství ve školním roce 2020/2021 významně omezila možnosti poskytování preventivních aktivit ve školách.

Programy všeobecné primární prevence byly realizovány v omezené míře pouze na začátku školního roku ve 3 poradnách. Jednalo se o 6 programů pro MŠ (témata zaměřená na rozvoj emocí a kamarádské vztahy), 5 programů na ZŠ (adaptační program, vedení třídnických hodin) a 4 na SŠ (adaptační program). Selektivní primární prevence (diagnostiky a intervence třídních kolektivů) nebyla realizována v žádném třídním kolektivu z důvodu distanční výuky a dlouhodobých protiepidemických opatření. Nicméně některé školy již v závěru školního roku konzultovaly problémy ve třídách po návratu z distanční výuky a ve spolupráci s metodikem z PPP připravovaly zakázky intervence do příštího roku. Na jedné škole byla v září 2021 poskytnuta třídě krizová intervence po úmrtí spolužačky.

Státní zdravotní Ústav v Ústí nad Labem realizuje program všeobecné primární prevence Hravě o prevenci pro základní i střední školy, v nabídce programu je 13 témat. Téma zdravého životního stylu, prevence kuřáctví a alkoholismu se přímo či nepřímo dotýká každého tématu. Webové stránky programu: <https://www.hraveoprevenci.cz/>.

1. Opatření: Zajištění stabilního financování programů specifické primární prevence

Opatření zahrnuje finanční zabezpečení programů, možnost čerpat dotace a podporu v motivaci donátorů k financování, včetně podpory KUUK. Podstatná je podpora v motivaci samospráv k financování a v motivaci škol k využívání dostupných zdrojů.

Poskytovatelé primárně preventivních programů se snaží využít všech dostupných dotačních zdrojů, možnosti jsou však omezené.

Krajská podpora – Odbor sociálních věcí (dále také OSV) dlouhodobě usiloval a nadále usiluje o zajištění stabilního financování programů specifické primární prevence. V rámci odboru školství, mládeže a tělovýchovy (OŠMT) je realizován z rozpočtu Ústeckého kraje dotačního titul “Prevence rizikového chování v Ústeckém kraji”, v němž mohly do roku 2018 žádat o podporu pouze školy a školská zařízení, nikoliv samotní poskytovatelé programů. Na základě usnesení Výboru pro sociální věci, bezpečnost a sociálně vyloučené lokality v roce 2018 byl pro rok 2019 navýšen dotační program odboru školství na podporu školské prevence z 1 mil. Kč na 2 mil. Kč, a došlo k rozšíření okruhu oprávněných žadatelů, především o poskytovatele z řad neziskových organizací poskytujících komplexní dlouhodobé programy. V roce 2019 došlo k první přímé podpoře realizátorů preventivních programů z uvedeného dotačního programu v částce 576 600,- Kč. Pro rok 2020 byla dotační podpora vzhledem k úsporám Ústeckého kraje v souvislosti s pandemickou situací ponížena na 228 800,- Kč. V roce 2021 došlo v rámci odboru OŠMT ke změně podmínek dotačního programu a poskytovatelé primárně preventivních programů byli vyloučeni z okruhu oprávněných osob k žádosti. Příjemci dotace jsou opět pouze školy a školská zařízení. Od roku 2021 opět není možnost přímé podpory poskytovatelů primárně preventivních programů z krajských finančních prostředků.

Centrální zdroje – pro poskytovatele protidrogových služeb, kteří zároveň realizují komplexní programy primární prevence, dostupný pouze dotační program Úřadu vlády na protidrogovou politiku. V roce 2021 byly finančně podpořeny tři programy certifikované prevence v celkové výši 2 844 000,- Kč.

Evropské výzvy – Ústecký kraj usiluje ve spolupráci s dostupnými evropskými výzvami o využití dalších prostředků na realizaci programů primární prevence. V roce 2019 inicioval OSV KÚÚK, ve spolupráci se zástupci ITI Ústecko-chomutovské aglomerace, vyhlášení výzvy na realizaci programů primární prevence. Podpořena byla realizace programu primární prevence organizace Světlo Kadaň na období od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2021. V roce 2021 dočerpává program částku 505 260 Kč. V programu bylo z dotace podpořeno celkem 307 studentů 15+, 16 třídních učitelů a 57 ostatních pedagogů zapojených škol.

Obce – podpora primární prevence ze strany obcí je stále sporadická a je zapotřebí ji posílit. Dlouhodobě podporuje primární prevenci např. Město Litoměřice, které především financuje školám komplexní programy. Další obcí, která uvolňuje finanční prostředky na primární prevenci je např. Rumburk, který koncipoval „Komplexní preventivní program v Rumburku“ určený pro různé úrovně školského systému zahrnující mnoho témat (závislosti, xenofobie, bezpečnost v dopravě aj., město hradí odborníky pro vybrané téma). Nově se přidala k financování prevence např. Roudnice nad Labem. Vyšší informovanost a motivace obcí v dané oblasti zůstává nadále významnou potřebou.

Motivace škol v rámci činnosti PPP ÚK – školy podporované a motivované pro využití dotací k realizaci programů primární prevence. Metodici prevence PPP informují školy ve své oblasti o dotačních řízeních, zejména z krajského úřadu a nabízejí pomoc s tvorbou žádosti.

2. Opatření: Podpora kvality preventivních programů

Opatření zahrnuje podporu vzniku a poskytování certifikovaných programů, motivaci škol k zajištění těchto programů, podporu vzdělávání metodiků prevence a dalších pedagogických pracovníků, získávání a zvyšování kvalifikace lektorů PP.

Ústecký kraj podporoval vznik kvalitních programů primární prevence. Krajem (prostřednictvím dotačního programu, který administroval OSV KÚÚK) byl opakovaně podpořen **proces certifikací primární prevence z MŠMT** pro neziskové organizace protidrogových služeb poskytující primární prevence. Účelem podpory byla úhrada nákladů certifikačního řízení k posouzení odborné

způsobilosti primární prevence pro jeden program specifické primární prevence rizikového chování v částce 25 000,- Kč pro žádající organizaci. Dosud bylo využito na tento proces 125 tis. Kč a dosud získali certifikát k poskytování všeobecné primární prevence tři programy (Oblastní spolek ČČK LTM, WHITE LIGHT I., Světlo Kadaň). Z dotační výzvy roku 2019 se do konce roku 2021 očekávalo získání certifikace dalších dvou programů - všeobecné prevence poskytovatele Most k naději a selektivní prevence poskytovatel WHITE LIGHT I. Certifikovaný program selektivní prevence pro oblast adiktologie v kraji dosud dostupný není. Certifikační proces je však z důvodu administrativních změn dlouhodobě pozastaven a neprobíhal ani tento rok. Dle sdělení zástupce MŠMT, žádosti o nové certifikaci nejsou přijímány a není jisté, zda a jakým způsobem bude systém hodnocení kvality obnoven.

Adiktologické služby podstupují v rámci Úřadu vlády hodnocení kvality svých služeb, které je podmínkou financování programů v rámci dotačního programu Protidrogová politika. V současné době došlo k **aktualizaci systému certifikace odborné způsobilosti adiktologických služeb** a jsou zpracované inovované Standardy odborné způsobilosti adiktologických služeb. V rámci aktualizace byly nově vytvořeny samostatné specifické standardy pro oblast primární prevence, které definují základní požadavky na organizace poskytující adiktologické preventivní služby na úrovni všeobecné, selektivní a indikované primární prevence rizikového chování. Standardy a jejich schválení budou předmětem jednání Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Certifikace by měla být pro organizace bezplatná. Vzhledem k probíhajícímu procesu inovace certifikací nelze předjímat, v jako časovém horizontu bude možná certifikace nových programů (předpoklad rok 2023).

V rámci podpory kvalifikace lektorů došlo k rozšíření nabídky akreditovaného vzdělávání lektorů primární prevence a vzdělávání pro pedagogy i metodiky škol ze strany neziskových organizací. **Spolek Světlo Kadaň nabízí akreditované kurzy pro pedagogické pracovníky a lektory** programů primární prevence – Primárně preventivní minimum pro pedagogické pracovníky (PPM) a návazně také kurz Středně pokročilá úroveň primární prevence pro pedagogické pracovníky (SPM). V roce 2021 proběhly dva akreditované kurzy PPM, první se konal vzhledem k epidemiologické situaci online. V roce 2020 proběhl tento kurz také 2x (jeden v Ústeckém a druhý v Karlovarském kraji), kurz SPM byl realizován jednou se 13 absolventy. Na lektory primární prevence jsou kladeny dle platných Standardů primární prevence vysoké nároky, neboť bylo třeba splnit víceúrovňová kritéria, která se liší dle typu prevence. Nabídka vzdělávání lektorů je omezená, proto je velmi přínosná aktivita spolku Světlo Kadaň.

PPP ÚK prostřednictvím metodiků prevence informují a motivují školy k využívání certifikovaných programů (informační e-maily, informace předávané na poradách metodiků škol). Zároveň motivuje pedagogy ohledně studia kurzů pro metodika prevence, aby prevenci na školách zajišťovali kvalitní pracovníci. V praxi je motivace obtížná, neboť se stále nezměnilo postavení (i legislativní) metodiků ve školách (není stále ponížena vyučovací povinnost, nedostatečné hodnocení).

3. Opatření: Zvýšení dostupnosti programů primární prevence

Opatření zahrnuje snahu o navýšení finančních prostředků, vyšší pokrytí programy (všechny okresy, i male školy), podpora vzniku programů selektivní a indikované prevence, i mimo školský systém.

Zvýšení dostupnosti z hlediska **navýšení finančních prostředků** do oblasti specifické primární prevence v roce 2021 neproběhlo. Naopak bylo ze strany Ústeckého kraje (odboru ŠMT KÚÚK)

znemožněno žádat poskytovatelům prevence o přímou dotaci na realizaci programů.

Rozšíření programů do nových lokalit je závislé na finančním a personálním obsazení preventivních týmů. V roce 2021 došlo ke zvýšení regionální dostupnosti programů primární prevence na Mostecku v souvislosti s novým programem všeobecné primární prevence spolku Most k naději. Ostatní neziskové organizace poskytují své certifikované programy ve stejných lokalitách, jako v roce loňském, v letošním roce s ohledem na aktuální epidemiologickou situaci a platná opatření.

V Ústeckém kraji absentují certifikované **programy selektivní a indikované primární prevence**. Na přípravě programu selektivní prevence pracuje organizace WHITE LIGHT I., během roku 2021 měla vstoupit do certifikačního řízení. Spolek Světlo Kadaň zahájil v roce 2021 pilotní ověření přípravy certifikace selektivní primární prevence, zatím jsou zapojené dvě 6. třídy a jedna 7. třída. Program selektivní prevence připravuje také Oblastní splek ČČK Litoměřice.

Zvýšit dostupnost programů se snaží také **PPP ÚK**, a to jak již zmíněnou informovaností a motivací škol o kvalitních programech, tak vlastní činností. Poradny nenabízejí komplexní program jako neziskové organizace, ale snaží se pomáhat s řešením rizikového chování ve školách, případně přímo diagnostikují problémy s třídním kolektivem. Samotná realizace preventivních programů je nad rámecovou činností poraden při volné kapacitě. Nutno upozornit, že by se nejedná přímo o programy prevence závislostního chování, klima třídního kolektivu s problematikou závislostí může souviset. Obtížné je oslovení rodičovské veřejnosti v oblasti prevence.

Cíl č. 2: Efektivnější koordinace a spolupráce v oblasti primární prevence v Ústeckém kraji – plnění probíhá

1. *Opatření: Užší spolupráce mezi subjekty zabývající se primární prevencí v Ústeckém kraji*
2. *Opatření: Motivace obcí, škol a dalších subjektů k realizaci efektivní primární prevence a její podpoře*
3. *Opatření: Osvěta odborné i laické veřejnosti*

1. Opatření: Užší spolupráce mezi subjekty zabývající se primární prevencí v kraji i v rámci odborů krajského úřadu

Obsahem opatření je úzká spolupráce mezi subjekty zabývajícími se primární prevencí v kraji, součinnost mezi odbory KU a pilotáž platformy pro setkání k PP.

V rámci krajského úřadu dochází k součinnosti krajské protidrogové koordinátorky (dále také KPK) s krajskou metodičkou prevence ve formě společných setkání, do roku 2020 probíhalo společné hodnocení projektů v programu prevence rizikového chování, školská koordinátorka je stálým hostem Pracovní skupiny protidrogové politiky Ústeckého kraje.

Ze strany KPK probíhá **komunikace a spolupráce s poskytovateli primární prevence**, s PPP ÚK, s Krajskou hygienickou stanicí (zástupkyně KHS je stálým hostem krajské pracovní skupiny), Zdravotním ústavem v Ústí nad Labem aj. Pilotáž platformy pro setkání poskytovatelů primární prevence v Ústeckém kraji se uskutečnila dne 26. 10. 2021 na krajském úřadě. Na jednání se projednávaly aktuální informace z krajského úřadu a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jednotliví aktéři prezentovali svoji činnost a navzájem sdíleli zkušenosti z praxe. Smyslem setkání bylo získat aktuální obraz fungující prevence v kraji a navázat mezi sebou užší spolupráci vedoucí k partnerství a v důsledku ke kvalitní i dostupné primární prevenci ve školách. Ve spolupráci

s aktéry primární prevence proběhlo hodnocení Akčního plánu strategie prevence závislostí za rok 2021.

V rámci činnosti PPP ÚK se uskutečňují pravidelná setkání s metodiky škol, jsou v kontaktu vzhledem k aktuálním potřebám. Krajská metodička prevence komunikuje a setkává se s metodiky PPP v rámci své metodické činnosti.

2. Opatření: Motivace obcí, škol a dalších subjektů k realizaci efektivní primární prevence a její podpoře

Opatření zahrnuje informovanost zástupců obcí o významu kvalitní primární prevence a motivaci k potřebné finanční podpoře, motivaci škol k využívání dotačních programů a tvorbě projektů a k spolupráci s poskytovateli certifikovaných preventivních program, motivaci jiných subjektů, kde je možné zachytit např. mládež mimo školský systém k primárně preventivním aktivitám (př. Úřady práce, sociální služby jako nízkoprahová denní centra aj.).

Jak bylo již uvedeno, školy jsou motivované k realizaci efektivnější primární prevence a k využívání dotačních programů především ze strany PPP ÚK prostřednictvím spolupráce s krajskou metodičkou prevence a metodiky škol.

Školy motivují a informují také samotní poskytovatelé programů (individuální představení programů, účast na konferencích primární prevence a nabídka aktivit prostřednictvím letáků apod., v roce 2021 probíhala konference primární prevence pouze online).

K motivaci obcí a jejich informovanosti o významu kvalitní prevence je třeba využít např. setkání představitelů obcí, ředitelů škol, informovat v rámci metodických návštěv obce v oblasti prevence závislostí a kriminality apod.).

3. Opatření: Osvěta odborné i laické veřejnosti

Opatřením je míněna informovanost o významu prevence dostupnými formami, ze strany poskytovatelů i úřadu, realizace kampaní od aktérů prevence, podpora informovanosti pracovníků škol.

Informace o komplexních programech primární prevence adiktologických organizací, především v oblasti prevence závislostí a kontakty na poskytovatele jsou dostupné na webových stránkách Ústeckého kraje v sekci Sociální péče a Protidrogová prevence, přímý odkaz zde: <https://www.kr-ustecky.cz/kontakty/d-1731240/p1=204835>.

Nabídku preventivních aktivit mají poskytovatelé programů uveřejněnou na svých webových stránkách, distribuují letáčky, průběžně probíhají kontakty se školami ohledně nabídky programů.

Informace z oblasti primární prevence (dokumenty, aktuality, příklady dobré praxe) jsou prezentované na webových stránkách PPP ÚK, k dispozici zde: <https://www.pppuk.cz/primarni-prevence>.

2. Oblast snižování rizik

Hlavní cíl – snižovat potenciální rizika a minimalizovat nepříznivé důsledky závislostního chování pro jednotlivce a společnost.

Specifické cíle:

1. Zajištění dostupných a kvalitních nízkoprahových programů pro osoby závislé a ohrožené závislostí v Ústeckém kraji se stabilní finanční podporou
2. Zvýšení podílu odpovědnosti obcí na protidrogové politice
3. Zvýšení informovanosti veřejnosti o významu nízkoprahových služeb

Cíl č. 1: Zajištění dostupných a kvalitních nízkoprahových programů pro osoby závislé a ohrožené závislostí v Ústeckém kraji se stabilní finanční podporou – plnění probíhá

Stěžejním úkolem této oblasti je zajištění funkční sítě nízkoprahových služeb a jejího stabilního financování, která bude dostupná pro všechny potřebné cílové skupiny ve všech regionech. K naplnění cíle vedou následující opatření:

1. Opatření: Zajištění základní sítě nízkoprahových programů pro osoby ohrožené závislostí v Ústeckém kraji
2. Opatření: Zvýšení dostupnosti nízkoprahových programů pro osoby ohrožené závislostí v Ústeckém kraji

Služby v oblasti snižování rizik spojených se závislostí zajišťuje k roku 2021 v Ústeckém kraji 18 nízkoprahových služeb – 9 kontaktních center a 9 terénních programů. Programy terénních služeb pro uživatele drog jsou realizovány subjekty zajišťujícími činnost kontaktního centra. Služby jsou poskytovány následovně: DRUG-OUT Klub, z.s. zajišťuje Ústí nad Labem, Trmice, Chlumec a Chabařovice, Postoloprty. Centrum sociálních služeb Děčín, p.o. Děčín, Českou Kamenici a Benešov nad Ploučnicí, WHITE LIGHT I., z.ú. působí v oblasti Teplicka a Šluknovského výběžku, Oblastní spolek Českého červeného kříže Litoměřice zajišťuje oblast Litoměřicka a Roudnicka, Světlo Kadaň, z.s. Kadaňsko a Chomutovsko a organizace Most k naději, z.s. poskytuje služby na Mostecku, Lounsku a části Teplicka. Všechny programy jsou certifikované Úřadem vlády České republiky. Certifikát odborné způsobilosti služeb je dokladem kvality, tj. že služby jsou poskytovány dle Standardů odborné způsobilosti služeb pro uživatele drog. Kvalita poskytovaných služeb odpovídající standardům je pravidelně kontrolována a splnění certifikace je podmínkou finanční podpory Úřadu vlády.

Plnění cíle č. 1 je závislé především na finanční podpoře služeb – podrobně je popsána finanční podpora této oblasti v roce 2021 v opatření č. 1. K rozvoji služeb je třeba plnit podmínky nastavené krajem pro plánování a finanční podporu služeb (soulad s akčním plánem služeb a základní sítí, systém vyrovnávací platby).

Fungování služeb v roce 2021 – protidrogové služby byly zajišťované po celou dobu roku 2021 vzhledem k pandemii onemocnění COVID-19 bez omezení. Návazně na platná epidemiologická opatření došlo pouze ke krátkodobému omezení některých rizikových aktivit jako např. návštěva bytů klientů v rámci terénního programu nebo omezení počtu osob v kontaktních místnostech apod. (dle doporučení Odboru protidrogové politiky Úřadu vlády). Stejně jako v roce předchozím, i nyní se všem zařízením podařilo zachovat nabídku poskytovaných služeb.

Vzhledem k pandemii by se dal očekávat pokles uživatelů služeb a tím výměnného materiálu. Ale naopak z lokalit zaznává, že v roce 2021 došlo k výraznému nárůstu distribuovaných setů, někde

také k nárůstu klientely (Mostecko, Chomutovsko, Kadaňsko). Nárůst distribuovaných setů souvisí pravděpodobně s pandemickou situací. V souvislosti s omezením osobního kontaktu docházelo k výměnám vyššího počtu kusů a také více probíhaly sekundární výměny. Dále dle doporučení Úřadu vlády adiktologickým službám bylo umožněno netrvat v této mimořádné situaci striktně na principu výměny injekčních stříkaček “kus za kus”.

1. Opatření: Zajištění základní sítě nízkoprahových programů pro osoby ohrožené závislostí v Ústeckém kraji

Obsahem opatření je především podpora a udržení sítě služeb, odpovídající finanční zajištění, každoroční podpora programů Ústeckým krajem, podmínky pro stabilizaci personálu.

Jako každým rokem, také v roce 2021 docházelo k finančnímu zajištění nízkoprahových programů (kontaktní centra a terénní programy) prostřednictvím vícezdrojového financování.

Na financování se podílel Ústecký kraj v rámci dotačních programů aministrovaných odborem sociálních věcí KÚÚK – „Podpora sociálních služeb v Ústeckém kraji“ (tzv. Velký dotační program) a „Podpora Ústeckého kraje na sociální služby protidrogové politiky“ (tzv. Protidrogový program). V rámci závazku veřejné služby financuje kraj provoz Protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanice. Dalším stabilním donátorem byl Úřad vlády s dotačním programem „Protidrogová politika“. Na spolufinancování se podílely také v různé míře obce (především III. stupně).

Pokud je možná podpora z evropských zdrojů (především z Operačního programu Zaměstnanost Evropského sociálního fondu – dále OPZ), bývá využívána. V letech 2017-2020 byly financované v rámci OPZ prostřednictvím individuálního projektu Ústeckého kraje – Podpora sociálních služeb v Ústeckém kraji 2 (dále IP ÚK POSOSUK 2) terénní protidrogové programy, k roku 2021 byla podpora ukončena. V roce 2021 byl financován z OPZ pouze jeden terénní program v rámci zdroje Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (dále KPSVL) Celkem 5 kontaktních center bylo podpořeno v rámci zdroje ITI – Ústecko-chomutovská aglomerace (dále ITI ÚCHA).

Níže následuje přehled výše podpory nízkoprahových programů od jednotlivých donátorů. Přehled finančních zdrojů a souhrnná výše podpory donátorů pro adiktologické služby v roce 2021 jsou uvedeny v kapitole č. 4 Koordinace a v cíli č. 1: „Zajištění dostupné a kvalitní péče o osoby závislé a závislostí ohrožené v Ústeckém kraji ve všech oblastech prevence závislostí a udržení potřebné finanční podpory“.

Výše podpory kontaktních center a terénních programů v roce 2021:

- Ústecký kraj – OSV Protidrogový program – 1 328 710,- Kč
- Ústecký kraj – OSV Velký dotační program – 38 491 500,- Kč
- Ústecký kraj – veřejný závazek k provozu záchytné stanice – 19 401 000,- Kč
- Úřad vlády – Protidrogová politika – 15 179 000,- Kč
- OPZ – KPSVL – 1 700 000,- Kč
- OPZ – ITI ÚCHA – 3 191 549,- Kč
- obce – konkrétní výše bude k dispozici až počátkem roku 2022 a zapracovaná v krajské výroční zprávě za rok 2021

2. Opatření: Zvýšení dostupnosti nízkoprahových programů pro osoby ohrožené závislostí

Obsahem opatření je rozšíření nízkoprahových služeb dle potřeb z hlediska místní a časové dostupnosti, podpora vzniku chybějících služeb (především pro uživatele alkoholu a gamblery), práce s klienty v prostředí nočního života, podpora HR strategií u nelátkových závislostí, intervence v online prostředí.

Během platnosti předchozí krajské koncepce protidrogové politiky se podařilo stávající síť nízkoprahových sociálních služeb protidrogové prevence stabilizovat a dle dle potřeby posílit. Došlo zejména k rozšíření územní působnosti terénních programů i navýšení časové dotace práce v terénu.

Významným finančním zdrojem, který umožnil službám stabilní dlouholeté financování a zároveň **zvýšení dostupnosti nízkoprahových programů**, se stal IP ÚK POSOSUK 2 realizovaný v rámci OPZ ESF od 1. 1. 2017 do 30. 4. 2021. V projektu byly podpořeny terénní programy pro uživatele návykových látek, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a intervenční centra. Finanční podpora sociálních služeb probíhala od 1. 4. 2017 do 31. 12. 2020. V projektu bylo podpořeno celkem 31 služeb, z toho 7 terénních programů.

K plnění tohoto opatření přispěla významnou měrou také možnost zapojení organizací v některých lokalitách do evropského financování v rámci již zmíněného KPSVL, kde dochází k 100 % financování zapojených služeb. Poslední financovanou službou v tomto zdroji z hlediska oblasti snižování rizik je terénní program Postoloprty spolku DRUG-OUT Klub. Projekt bude podpořen do 31. 12. 2021. Jedná se o zavedený program, který v lokalitě působí již 4 roky. Tato služba terénního program je součástí základní sítě služeb ÚK, neboť v době jejího vzniku ještě neexistovala rozvojová síť služeb, která byla následně od roku 2018 určená mj. pro nové služby vznikající za podpory z OPZ.

Z terénu je zdůrazňována **potřeba realizace efektivních programů a služeb pro uživatele alkoholu**. Jedná se o problém většiny měst v kraji z hlediska ochrany veřejnosti i klientů samotných. Především jde o potřeby nízkoprahového denního zařízení, dále chybí program navazující na pobyt na záchytce, nejsou dostupné pobytové služby tzv. vlhkého typu pro uživatele alkoholu. (viz. oblast léčby a resocializace).

Spolek Most k naději realizuje v Mostě tzv. THC terén, který je zaměřený na uživatele konopných drog, pracovník se pohybuje také v klubech a barech, kde navazuje kontakt především s mladistvým uživateli návykových látek (intervence v prostředí nočního života v souladu se strategickým dokumentem).

V souladu s opatřeními národní strategie prevence závislostí a vzhledem k **trendu využívání moderních komunikačních prostředků**, jsou služby dostupné na sociálních sítích a lze komunikovat elektronicky. Tím dochází k flexibilnější pomoci cílové skupině. Využívání tohoto způsobu komunikace urychlila také pandemická situace, která od loňska přetrvává. Klienti nízkoprahových služeb mohou kontaktovat pracovníky prostřednictvím sociálních sítí, e-mailem nebo telefonicky (př. Facebook, Skype).

Z hlediska zkvalitňování nízkoprahových programů je možné uvést zapojení služeb spolku Most k naději (KC Most, KC Žatec a terénní program) do projektu České asociace streetwork „Společně a odborně – podpora spolupráce a kvality nízkoprahových sociálních služeb. Projekt vytváří platformu spolupráce služeb mezi sebou a tako s veřejnou správou a samosprávou. Součástí projektu je pilotáž metodiky evaluace pro služby a materiál doporučených postupů pro nízkoprahové služby.

Cíl č. 2: Zvýšení podílu odpovědnosti obcí na protidrogové politice – plnění probíhá

*Problematika finančního zajištění nízkoprahových služeb je vnímána jako nejrizikovější oblast ohrožující stabilní fungování služeb. Finanční podpora obcí pro terénní programy a kontaktní centra je nezbytnou součástí a potřebou spolufinancování služeb. **Potřeba intenzivní spolupráce a komunikace s obcemi v oblasti snižování rizik a prezentace jejího významu je stále významná a nutná.***

1. Opatření: Navázání intenzivnější komunikace a spolupráce s obcemi

Opatřením je míněna prezentace adiktologických služeb a jejich významu zástupcům obcí.

K prezentaci protidrogové politiky a apelování na význam podpory nízkoprahových služeb dochází obvykle na pracovních jednáních v konkrétních obcích nebo na krajském úřadě (př. setkání místních protidrogových koordinátorů, v rámci metodických návštěv obcí, na tématických workshopech realizovaných na Ústeckém kraji). Část roku 2021 byla vzhledem epidemiologické situaci omezená možnost jednání. Metodické setkání kraje s pracovníky obcí pro problematiku závislostí, kde bylo apelováno na finanční spoluúčast samospráv, se konalo dne 4. 11. 2021.

Poskytovatelé služeb se aktivně zapojují do komunitních plánování obcí, spoluvytváří strategické dokumenty, kam přenáší cenné podněty z praxe. Poskytovatelé se v jednotlivých městech zapojují aktivně do všech akcí v souvislosti s prezentací svých služeb, pokud města takové akce pořádají. Zástupci služeb také prezentují nabídku svých aktivit na obcích individuálně ze své iniciativy – na obcích, kde své služby zajišťují nebo je potřeba je zajišťovat, jednak pro informovanost zástupců obcí, dále kvůli potřebné podpoře spolufinancování projektů. **Zkušenost poskytovatelů adiktologických služeb hovoří o nutnosti neustálého obhajování potřeby fungování svých služeb a také o stále přetrvávající stigmatizaci adiktologických služeb a jejich pracovníků** (i z pohledu samospráv), byť se jedná o vysoce odborné a specializované programy. Ze zkušenosti služeb dále vyplývá, že mnoho obcí si není schopno připustit, že na jejich území se vyskytují problémy spojené s drogami a závislostí. Obce take mnohdy “vyžadují” informace z oblasti problematiky drog a závislostí na svém území, přestože se na spolufinancování program nechtějí finančně podílet.

Spoluodpovědnost obcí za vznik nových služeb nebo rozšíření stávajících služeb je zakotvena v Metodice zajištění základní sítě služeb Ústeckého kraje (vyjádření obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem k potřebnosti sociální služby).

V současné době nemá Ústecký kraj nástroj na “spoluzodpovědnost” obcí z hlediska financování, lze pouze doporučovat a snažit se obce k finanční podpoře program více motivovat.

Cíl č. 3: Zvýšení informovanosti veřejnosti o významu nízkoprahových služeb- plnění probíhá

Intenzivnější prezentace nízkoprahových služeb vede k pochopení jejich významu a zvyšuje informovanost o negativních důsledcích závislostního chování.

Cíl je naplňován následujícím opatřením:

1. Opatření: Intenzivnější prezentace služeb v jednotlivých regionech

Obsahově souvisí s předchozím opatřením, jedná se o realizaci informačních kampaní k veřejnosti, prezentace na úřadech, zdravotnických zařízeních apod.

V rámci elektronického Katalogu sociálních služeb Ústeckého kraje je zřízena samostatná záložka „Protidrogová prevence“, ve které jsou dohledatelné pouze služby protidrogové prevence v jednotlivých regionech. V uvedené záložce katalogu jsou umístěné filmové spoty prezentující jednotlivé druhy sociálních služeb – tzv. protidrogové služby. Spoty byly natočené za finanční podpory kraje v roce 2016 a za spolupráce s poskytovateli protidrogových služeb. Smyslem spotů je objasnit, především laické veřejnosti, význam protidrogových služeb. Spoty byly po zveřejnění nabídnuty obcím, neziskovým organizacím a dalším subjektům k aktivnímu využití.

Všichni poskytovatelé protidrogových služeb prezentují nabídku svých služeb, včetně informací

k problematice, na svých webových stránkách nebo využívaných sociálních sítích. Zpracovávají a zveřejňují výroční zprávy organizací, vytváří a distribuují letáky o poskytovaných službách uživatelům, úřadům, zdravotnickým zařízením a dalším spolupracujícím subjektům. Pravidelně své služby prezentují v rámci komunitního plánování obcí, na jednání orgánů obcí, na veřejných akcích pořádaných obcemi, účastní se řady pracovních skupin spojených s plánováním služeb a jejich koordinací, pořádají dny otevřených dveří a tiskové konference. Poskytovatelé přispívají odbornými články do místních zpravodajů nebo odborných časopisů.

Jak bylo již zmiňováno, prezentace prostřednictvím hromadých akcí nebo jiné aktivity v souvislosti s větší osvětou veřejností byly část roku 2021 omezeny kvůli pandemické situaci.

Příklad aktivity poskytovatele v roce 2021 - spolek Most k naději se účastnil, jako každý rok, pravidelné akce Statutárního města Mostu „Říjen pro neziskovky“, dále ve spolupráci s Domem světla proběhla akce na testování na infekční onemocnění v sanitě – tzv. akce Sanitka (v 5 městech). Dne 12. 10. byl uspořádán Den otevřených dveří Domu humanity v Mostě. Došlo k představení služeb na středních školách a vyšších odborných školách (studenti, pedagogický sbor). Samozřejmostí je aktivní účast na komunitním plánování (Most, Žatec, Louny, Podbořany), představení služeb na společných setkáních v jednotlivých městech, realizace vzdělávacích besed ve výkonu trestu zaměřené na demýtizaci psychiatrické hospitalizace, včetně motivace k léčbě a užívání léků předepsaných lékařem.

3. Oblast léčby a resocializace

Hlavní cíl – snížení míry závislostního chování a podpora údravy a sociální integrace osob trpících závislostním chováním

Specifické cíle:

1. *Zajištění kvalitních a dostupných programů léčby a resocializace závislých osob a osob ohrožených závislostí v Ústeckém kraji se stabilní finanční podporou*
2. *Zajištění provázanosti programů léčby a resocializace závislých osob a osob ohrožených závislostí se zdravotní péčí*

Cíl č. 1: Zajištění dostupných a kvalitních programů léčby a resocializace osob závislých a ohrožených závislostí v Ústeckém kraji se stabilní finanční podporou – plnění probíhá

1. *Opatření: Zajištění základní sítě služeb léčby a resocializace pro osoby závislé a ohrožené závislostí v Ústeckém kraji*
2. *Opatření: Zvýšení dostupnosti a zajištění chybějících služeb léčby a resocializace pro osoby závislé a ohrožené závislostí v Ústeckém kraji*

Stěžejním úkolem této oblasti je zajištění funkční sítě programů léčby a resocializace v kraji a jejího stabilního financování, která bude dostupná pro všechny potřebné cílové skupiny ve všech regionech.

Plnění cíle č. 1 je závislé na finanční podpoře služeb – podrobně je popsána finanční podpora této oblasti v roce 2021 v opatření č. 1. K rozvoji sociálních služeb je třeba plnit podmínky nastavené krajem pro plánování a finanční podporu služeb (soulad s akčním plánem služeb a základní sítě, systém vyrovnávací platby).

Aktuálně dostupná péče v kraji:

Krajská zdravotní, a.s. Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem zajišťuje dvě ambulantní služby – AT ambulanci a Adiktologickou ambulanci, dále lůžkovou léčbu. Jako jediné zařízení v kraji poskytuje detoxifikační léčbu a substituční terapii metadonem nebo buprenorfinem. Všechny služby jsou poskytovány v rámci psychiatrického oddělení. Vzhledem k rekonstrukci budovy psychiatrie a přesunu oddělení do náhradních prostor pouze v omezeném počtu lůžek, je od měsíce září 2021 nedostupná v rámci zařízení (a tedy kraje) detoxifikace (nutno domluvat se přímo s psychiatrickými nemocnicemi PN – př. Kosmonosy, PN Horní Beřkovice). Substituční léčba buprenorfinem je omezena na 2 dny v týdnu 1x za 14 dní v psychiatrické ambulanci paní primářky. Předpoklad tohoto provizoria je do konce prvního pololetí 2022.

Psychiatrické nemocnice – specializovaným zařízením je pro léčbu závislostí je Primariát léčby návykových nemocí PN Horní Beřkovice. Ambulantní léčba je vzhledem k personálnímu podstavu utlumena, probíhá lůžková péče krátkodobého stabilizačního charakteru a střednědobá psychoterapeutická léčba. Další PN v kraji se primárně léčbou závislostí nezabývají. V Dětské psychiatrické nemocnici Louny se vyskytují dětské pacienti se závislostí sporadicky, Psychiatrická léčebna Petrohrad neléčí závislosti, závislost se může vyskytnout jako duální diagnóza pacientů léčených s jinými diagnózami. Léčbou závislostí se zabývají také soukromé psychiatrické ambulance, kterých je však v celém kraji nedostatek.

Poskytovatelé sociálních služeb zajišťují léčbu a doléčování, resocializaci především ambulantně v rámci registrovaného odborného sociálního poradenství (8 služeb), služeb následné péče (3 služby – 3x ambulantní forma, 2x pobytová) a pobytové služby terapeutické komunity (1 služba). Někteří poskytovatelé jsou zároveň akreditovaným zdravotnickým zařízením pro ambulantní léčbu závislostí. Dostupnost ambulantních služeb odborného sociálního poradenství je z hlediska léčby nízkoprahová v tom smyslu, že klienti mohou nastoupit ambulantní léčbu „z ulice“, aniž by museli projít detoxifikací (jako v pobytové léčbě). Abstinující osoby mohou využít také služeb následné péče, zde však zpravidla po ukončené léčbě. Některé služby nabízejí programy ve věznicích, které se zaměřují na podporu klienta v abstinenci a prevenci závislostí, dále na návrat do běžného života po propuštění z věznice s nabídkou možnosti návazných služeb.

Přehled fungujících služeb je dostupný na webových stránkách Ústeckého kraje v sekci Sociální péče/Sociální práce a prevence/Protidrogová politika/Kontakty – dostupný přehled služeb a kontaktů a odkaz na Katalog sociálních služeb Ústeckého kraje, kde lze služby dle různých kritérií vyhledat. Příímý odkaz zde: [Kontakty: Protidrogová politika: Ústecký kraj \(kr-ustecky.cz\)](#).

1. Opatření: Zajištění základní sítě služeb léčby a resocializace pro osoby závislé a ohrožené závislostí v Ústeckém kraji

Obsahem opatření je především podpora a udržení sítě služeb, odpovídající finanční zajištění, každoroční podpora programů Ústeckým krajem, podmínky pro stabilizaci personálu.

Jako každým rokem, také v roce 2021 docházelo k finančnímu zajištění sociálních služeb v této oblasti (služby následné péče, terapeutická komunita, substituční léčba, odborné sociální poradenství) prostřednictvím vícezdrojového financování.

Na financování se podílel Ústecký kraj v rámci dotačních programů aministrovaných odborem sociálních věcí – „Podpora sociálních služeb v Ústeckém kraji“ (tzv. Velký dotační program) a „Podpora Ústeckého kraje na sociální služby protidrogové politiky“ (tzv. Protidrogový program).

Další spolufinancování ze strany kraje probíhalo v rámci odboru zdravotnictví v programu „Podpora vybraných služeb zdravotní péče“ (dětská adiktologická ambulance spolku DRUG-OUT Klub, substituční léčba). V rámci adiktologických služeb léčby mají 2 služby nadregionální působnost (služby následné péče a terapeutická komunita WHITE LIGHT I.) a jsou financované přímo z Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) v rámci sítě nadregionálních služeb. Dalším stabilním donátorem byl Úřad vlády s dotačním programem „Protidrogová politika“. Na spolufinancování se podílely také v různé míře obce (především III. stupně). Pokud je možná podpora z evropských zdrojů (především OPZ), bývá využívána, proto došlo i k podpoře z OPZ. Služba odborného sociálního poradenství ve Varnsdorfu byla financována prostřednictvím KPSVL. Z Ministerstva zdravotnictví (MZ) byl financován pilotní projekt Adiktologického multidisciplinárního týmu, jehož úvazky byly zařazené v roce 2021 v rozvojové síti služeb kraje.

Níže následuje přehled výše podpory služeb léčby a resocializace od jednotlivých donátorů. Přehled finančních zdrojů a souhrnná výše podpory donátorů pro adiktologické služby v roce 2021 jsou uvedeny v kapitole č. 4 Koordinace a v cíli č. 1: „Zajištění dostupné a kvalitní péče o osoby závislé a závislostí ohrožené v Ústeckém kraji ve všech oblastech prevence závislostí a udržení potřebné finanční podpory“.

Výše podpory služeb léčby a resocializace v roce 2021:

- Ústecký kraj – OSV Protidrogový program – 671 180,- Kč
- Ústecký kraj – OSV Velký dotační program – 11 855 300,- Kč
- Ústecký kraj – OZ Podpora zdravotních služeb – 520 000,- Kč
- MPSV nadregionální síť služeb – 4 433 752,- Kč
- Úřad vlády - Protidrogová politika – 12 851 000,- Kč
- OPZ – KPSVL – 1 327 224,- Kč
- MZ – Multidisciplinární tým – předpoklad 4 700 000,-Kč (náklady k 30.6.2021 - 2.233.816,- Kč
- obce – konkrétní výše bude k dispozici až počátkem roku 2022 a zpracovaná v krajské výroční zprávě za rok 2021.

2. Opatření: Zvýšení dostupnosti a zajištění chybějících služeb léčby a resocializace pro osoby závislé a ohrožené závislostí v Ústeckém kraji

Obsahem opatření je především zmapování chybějících kapacit programů, zapojení adiktologických služeb do reformy psychiatrické péče, dále inovativní programy.

Spolek Most k naději rozšířil poskytování sociální služby „Sociální protidrogová poradna“ v sociálně vyloučené lokalitě Litvínov-Janov také na terénní formu, především z důvodu efektivnější podpory uživatelů v jejich přirozeném prostředí, což se osvědčilo. Spolek úzce spolupracuje s poskytovatelem Fokusem Labe u klientů s psychiatrickou poruchou a s terénním programem, je tak zajištěna kompletní péče CS. Spolek je zapojen do projektu ESF realizovaného Magistrátem města Mostu: „Pilotní ověření přístupu Housing First ve městě Most“, a to ve formě účasti na pracovních skupinách a terapeutické práce s klienty projektu.

Světlo Kadaň, z.s. realizuje od roku 2020 nový **projekt „Poradna a Ambulantní léčba pro osoby závislé, závislostí ohrožené a jim osoby blízké“**, díky kterému se daří provozovat v kraji 3 pobočky „Poradny Světlo“, a to v Kadani, Klášterci nad Ohří a v Chomutově. K roku 2020 byla ukončena podpora z OPZ jedné z poboček a hrozilo omezení provozu. V rámci projektu financovaného z Úřadu vlády došlo k sjednocení léčby látkových i nelátkových závislostí a všechny pobočky fungují nadále bez nutného personálního nebo časového omezení.

Díky zdroji OPZ KPSVL zřídil v roce 2018 **spolek DRUG-OUT Klub ve Varnsdorfu Protidrogovou poradnu**, finanční podpora bude ukončena k 30. 6. 2022. Služba je součástí

rozvojové sítě kraje. V roce 2021 došlo k navýšení kapacity z 2 na 3 intervence a byl rozšířen tým poradny. Klientům je nově nabízeno kariérní poradenství, které se v postcovidové době ukázalo v lokalitě jako velmi potřebné. Důraz je kladen na motivaci ke vstupu na trh práce, profesionalizaci a hledání vhodného uplatnění.

Adiktologické služby jsou zapojené do **procesu Reformy psychiatrické péče**, což je vzhledem ke zvýšení dostupnosti služeb žádoucí, neboť adiktologičtí klienti jsou jednou z cílových skupin transformace vzhledem k častému výskytu duálních diagnóz. Zástupci služeb navázali užší kontakt s léčebnými pobytovými zařízeními i s terénním týmem Center duševního zdraví. V rámci transformace vznikají nové typy služeb, v oblasti adiktologie to jsou multidisciplinární týmy pro klientelu závislých osob s duální diagnózou psychiatrické komorbidity.

Pilotní **projekt Multidisciplinárního adiktologického** týmu realizuje od 22. 10. 2020 spolek DRUG-OUT Klub v Ústí nad Labem. Projekt je 18 měsíců podpořen z finančních prostředků Ministerstva zdravotnictví (MZ). Projekt je realizován v rámci programu Ambulantní adiktologické služby, který je registrován jako odborné sociální poradenství a zařazen do Základní sítě sociálních služeb Ústeckého kraje. Úvazky pracovníků multidisciplinárního týmu byly vzhledem k plné podpoře finančního zdroje MZ zahrnuté v rozvojové síti služeb. V rámci aktualizace základní sítě služeb na rok 2022 poskytovatel požádal v roce 2021 o zařazení těchto úvazků do základní sítě. Služby transformace psychiatrické péče, včetně tohoto multidisciplinárního týmu, budou od roku 2022 plně financované z prostředků MZ. Dotační podpora bude probíhat prostřednictvím krajů. Do budoucna se plánuje, že se z Adiktologického multidisciplinárního týmu stane Centrum duševního zdraví pro adiktologické klienty.

Krajská adiktologická ambulance a poradna pro děti a dorost v Ústí nad Labem rozšířila provozní dobu a zavedla terénní formu práce. Ukázalo se, že po odeznění restriktivních opatření v době pandemie COVID -19, kdy byli klienti izolováni od svých vrstevníků, začali mít problémy se setkáváním ve vrstevnických skupinách. Z toho důvodu začlenila služba mezi aktivity edukativní, socioterapeutické skupiny, které měly velmi kladný ohlas. V individuální práci s klienty začali nabízet také možnost setkávání mimo prostory ambulance, což umožnilo více se přiblížit dětskému klientovi a lépe navázat terapeutický vztah.

Služby zaznamenávají **nárůst uživatelů alkoholu**, což souvisí také s pandemickým obdobím. Nedostatečná je dostupná ambulantní léčba. Chybí pobytové služby pro tuto cílovou skupinu, neboť zařízení mají obvykle ve svých pravidlech kontraindikaci užívání návykových látek, tudíž je nemohou využívat aktivní uživatelé alkoholu. Vzhledem k četnosti závislosti u osob bez přístřeší, začínají některé azylové domy snižovat svůj práh a užívání alkoholu tolerují s podmínkou dodržování pravidel domu a bezpečnosti pro ostatních obyvatele i pracovníky, doporučována je spolupráce s odbornou adiktologickou službou. Téma bylo námětem konference pořádané v dubnu 2021 Sítí aktérů pro domov, z.s. s názvem "Jak zvládat závislosti ve službách pro lidi bez domova", kde vystupovaly s aktivním příspěvkem také zástupkyně odboru sociálních věcí krajského úřadu. Vznik nových zařízení specificky pro tuto cílovou skupinu je vzhledem k nedostatečnému financování sociálních služeb a uzavření Základní sítě sociálních služeb Ústeckého kraje prozatím nereálné.

Nadále **absentuje psychiatrická péče o závislé**. Často se stává, že psychiatři odkazují klienty na adiktologické služby (nejen závislé). **Zvyšuje se počet klientů s duální diagnózou**, avšak služby ambulantní a rezidenční léčby jsou téměř nedostupné. Ve službách se potýkají u klientů s vysokou mírou poškození (psychiatrické, zdravotní, včetně intelektu, sociálního). Mnoho klientů se propadlo do chudoby, mají problém se základními potřebami jako je bydlení nebo strava. Tito klienti nejsou indikováni pro léčbu ve stávajících terapeutických komunitách.

Cíl č. 2: Zajištění větší provázanosti programů léčby a resocializace závislých osob a zdravotní péče – plnění probíhá

1. Opatření: Realizace informačních aktivit určených zejména pro praktické lékaře, pediatry a psychiatry zaměřené na předávání informací o poskytovaných službách a možnostech pomoci osobám závislým či závislostí ohroženým
2. Opatření: Provázanost sociálních, zdravotních služeb s cílem udržení kontinuální péče o klienta
3. Opatření: Provázanost adiktologických služeb s věznicemi a probační mediační službou s cílem udržení kontinuální péče o klienta a eliminace páchání trestné činnosti

1. Opatření: Realizace informačních aktivit určených zejména pro praktické lékaře, pediatry a psychiatry zaměřené na předávání informací o poskytovaných službách a možnostech pomoci osobám závislým či závislostí ohroženým

Obsahem opatření je navázání komunikace se zdravotníky v regionu a prezentace adiktologických služeb, podpora realizace vzdělávacích akcí pro zdravotníky.

V rámci zmíněné reformy psychiatrické péče došlo k větší informovanosti a propojení sociálních služeb pro závislé osoby a zdravotnických týmů psychiatrické nemocnice i terénních týmů Center duševního zdraví.

Poskytovatelé protidrogových služeb ve svých lokalitách navazují komunikaci s dostupnými lékaři, vytváří letáky o zajišťovaných službách a distribuují je také do zdravotnických zařízení v regionu, prezentují své služby – v roce 2021 omezená aktivita vzhledem k pandemii.

V rámci Krajské zdravotní a.s. v Masarykově nemocnici v Ústí nad Labem jsou realizovány adiktologické semináře pro lékaře, jež lektoruje adiktoložka z Adiktologické poradny Masarykovy nemocnice – v roce 2021 nebylo realizováno vzhledem k pandemii.

2. Opatření: Provázanost sociálních, zdravotních služeb s cílem udržení kontinuální péče o klienta

Jak bylo již zmíněno v cíli č. 1, DRUG-OUT Klub, z.s. zřídil v rámci svých adiktologických služeb Adiktologický multidisciplinární tým. Projekt je zaměřen na rizikové uživatele alkoholu, tabáku a nelegálních návykových látek od 15 let, včetně patologických hráčů, kteří trpí zároveň duševním onemocněním. Tým pracuje formou case managementu v modelu flexibilní komunitní péče, zaměřuje se na prevenci hospitalizace a pomoc krizi. Realizaci zajišťuje odborný tým složený se sociálních pracovníků a zdravotníků (adiktologové, kliničtí psychologové, psychiatři, zdravotní sestra, psychiatrická sestra). Hlavním cílem je optimální společenská integrace a zdravotní i sociální zotavení klientů. K 30. 6. 2021 bylo v programu podpořeno 148 osob (z toho v intenzivní podpoře case managementu s časovou dotací nad 40 hodin přímé péče 19 osob). Předpoklad do konce roku 2021 je 188 osob (nadbagatelní podpora 22 osob).

3. Opatření: Provázanost adiktologických služeb s věznicemi a probační mediační službou s cílem udržení kontinuální péče o klienta a eliminace páchání trestné činnosti

Poradenské a léčebné služby ve věznicích zajišťují některé adiktologické organizace v rámci registrovaných sociálních služeb odborného sociálního poradenství. Zaměřují se na podporu klienta v abstinenci a prevenci závislostí, dále na návrat do běžného života po propuštění z věznice s nabídkou možnosti návazných služeb. Smyslem programů ve věznicích je snižování

pravděpodobnosti recidivy trestné činnosti a závislostního chování u osob ve výkonu vazby nebo odnětí svobody.

Most k naději, z.s. realizuje samostatný projekt služby penitenciární péče, v Ústeckém kraji je to ve věznicích Nové Sedlo, Všehrdy, Bělušice a Litoměřice, program je certifikován Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky ČR (dále také RVKPP). Podpora zahrnuje předvýstupní poradenství, informace o startegii snižování rizik, zprostředkování léčby, zprostředkování kontaktu se sociálním prostředím po výstupu, prevence relapsu. Po výstupu mají klienti možnost dále spolupracovat na kontaktním místě v Žatci. Služba aktivně spolupracuje s probační a mediační službou na udržení abstinence.

DRUG-OUT Klub, z.s. zajišťuje penitenciární program v rámci Adiktologických ambulantních služeb ve vazební věznici v Litoměřicích a Bělušicích, zajišťují také službu pro příbuzné klientů v konfliktu se zákonem. V roce 2021 byla služba rozšířena do Vazební věznice Teplice, kam dojíždí 1x týdně.

Práce s klienty věznic byla v roce 2021 část roku omezena vzhledem k epidemiologické situaci a platným opatřením. V tuto dobu byla stěžejní podpora klientů korespondenční formou.

Také další adiktologické služby (obvykle adiktologické ambulance), které nepracují přímo ve věznicích, udržují kontakt s některými klienty ve výkonu trestu a aktivně spolupracují s Probační a mediační službou.

4. Oblast koordinace

Hlavní cíl – Stabilizovat a zkvalitňovat stávající systém koordinace protidrogové politiky

Specifické cíle:

1. Zajištění dostupné a kvalitní péče o osoby závislé a závislostí ohrožené v Ústeckém kraji ve všech oblastech prevence závislostí a udržení potřebné finanční podpory
2. Podpora a rozvoj systému koordinace na místní i krajské úrovni
3. Zvýšení informovanost veřejnosti o protidrogové politice v kraji a o síti protidrogových služeb

Cíl č. 1: Zajištění dostupné a kvalitní péče o osoby závislé a závislostí ohrožené v Ústeckém kraji ve všech oblastech prevence závislostí a udržení potřebné finanční podpory – plnění probíhá

1. Opatření: Zajištění základní sítě protidrogové prevence v Ústeckém kraji a udržení potřebného finančního zajištění
2. Opatření: Motivace obcí k spoluúčasti na financování protidrogové politiky
3. Opatření: Sběr dat a monitoring oblasti závislostí

Problematika nestabilního, vícezdrojového a nedostatečného financování ve všech oblastech služeb je stálým problémem. Stabilní finanční podpora je předpokladem zajišťování dostupné péče pro celé spektrum klientů s problémem závislostí a také pro její potřebné posílení. Pro účinnou politiku v oblasti závislostí je také nezbytný aktuální přehled situace v kraji, který

zabezpečí pravidelný sběr dat a informací. Na základě dostatečných informací lze plánovat potřeby a posilovat služby v oblasti závislostí.

1. Opatření: Zajištění základní sítě protidrogové prevence v Ústeckém kraji a udržení potřebného finančního zajištění

Obsahem je zejména odpovídající finanční zajištění programů, každoroční realizace dotačních programů Ústeckého kraje, zařazení adiktologických sociálních služeb v krajské síti služeb (dle platné metodiky).

Přehled financování poskytovatelů adiktologických služeb v roce 2021 (dotační programy souhrnně za oblasti „snížení rizik“ i „léčby a resocializace“)

Krajská podpora – Ústecký kraj podporuje v rámci dotačních titulů odboru sociálních věcí KÚÚK sociální služby. Vyhlášen je samostatný dotační program určený pouze pro podporu adiktologických sociálních služeb „Podpora Ústeckého kraje na sociální služby protidrogové politiky“ (tzv. Protidrogový program) s alokací 3 mil. Kč do roku 2020. Od roku 2020 došlo postupně k ponížení alokace o 66 % - rozpočet 2020 přidělil na program pro rok 2021 částku 2 mil. Kč, rozpočet na 2021 byl 1 mil. Kč pro rok 2022. Tato částka neodpovídá potřebám dotčených služeb jak z hlediska jejich financování, tak z hlediska potřebné finanční spoluúčasti vzhledem k centrálnímu finančnímu zdroji Úřadu vlády (30 % spoluúčast).

Služby jsou dále financovány z programu „Podpora sociálních služeb v Ústeckém kraji“ (tzv. Velký dotační program - finanční prostředky MPSV přerozdělované krajem). K roku 2021 byla ukončena podpora z individuálního projektu Ústeckého kraje POSOSUK2 pro protidrogové terénní programy, služby se vrátily do běžného systému financování z Velkého dotačního programu.

V rámci odboru zdravotnictví KÚÚK v dotačním programu Podpora vybraných sociálních služeb je pravidelně podporován program substituční léčby Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem azdravotní složka služby Krajská adiktologické ambulance pro děti a dorost spolku DRUG-OUT Klub v Ústí nad Labem.

Centrální zdroje – z hlediska podpory protidrogových služeb ze státního rozpočtu je od roku 2020 sjednoceno financování protidrogové politiky do jednoho dotačního programu vyhlášeného pouze Úřadem vlády s názvem „Protidrogová politika“ (do roku 2019 byla roztržena dotační podpora do jednotlivých resortů – MZ, MŠMT, MS, ÚV). V roce 2021 byl vyhlášen program pro rok 2022 (v listopadu proběhne hodnocení podaných projektů za ÚK krajským protidrogovým koordinátorem). Avizováno je ponížení dotační podpory o cca 70 mil. Kč pro ČR (odhad propadu podpory Ústeckého kraje o cca 5 mil. Kč).

MŠMT financuje program podpory B – sociálních služby s nadregionální nebo celostátní působností, v rámci něhož jsou financovány služby následné péče a terapeutické komunity poskytovatele WHITE LIGHT I..

Ministerstvo zdravotnictví – finanční podpora nových projektů vzniklých v rámci transformace psychiatrické péče, v ÚK podpora Adiktologického multidisciplinárního týmu DRUG-OUT Klub.

Evropské zdroje – v roce 2021 byly podporovány z OPZ prostřednictvím zdroje KPSVL 2 adiktologické služby (TP Postoloprty, Protidrogová poradna Varnsdorf), prostřednictvím zdroje ITI ÚCHA byla financována část úvazků z 5 kontaktních center. Do roku 2022 ukončení podpory, nové výzvy zatím nejsou vyhlášené.

Obce – podpora v rámci dotačních programů i individuálních žádostí, přehled konkrétních finančních podpor konkrétních obcí je každoročně součástí Výroční zprávy protidrogové politiky Ústeckého kraje. V roce 2021 očekáván pokles podpory vzhledem k úspěšným opatřením některých obcí, pokles podpory avizován také na rok 2022.

Souhrnná výše podpory adiktologických služeb v roce 2021:

- Ústecký kraj – OSV Protidrogový program – 1 999 890,- Kč
- Ústecký kraj – OSV Velký dotační program – 50 346 800,- Kč
- Ústecký kraj – OZ Podpora zdravotních služeb – 520 000,- Kč
- Ústecký kraj – veřejný závazek k provozu záchytné stanice – 19 401 000,- Kč
- MPSV – nadregionální síť služeb – 4 433 752,- Kč
- Úřad vlády – Protidrogová politika - 28 030 000 Kč
- OPZ – ITI ÚCHA – 3 191 549,- Kč
- OPZ – KPSVL – 3 027 224,- Kč
- MZ – Multidisciplinární tým – předpoklad 4 700 000,-Kč (náklady k 30.6.2021 – 2 233 816,- Kč)
- obce – konkrétní výše bude k dispozici až počátkem roku 2022 a zapracovaná v krajské výroční zprávě za rok 2021, odhad cca 7 mil. Kč

Síť služeb – v kraji je poskytováno celkem 30 sociálních služeb protidrogové prevence, 28 služeb je součástí Základní sítě sociálních služeb Ústeckého kraje na období 2019-2021 a jsou spolufinancovány Ústeckým krajem. Jedna služba, Protidrogová poradna Varnsdorf, a kapacita nového Multidisciplinárního adiktologického týmu DRUG-OUT Klub jsou součástí Rozvojové sítě sociálních služeb Ústeckého kraje na období 2019-2021 a nejsou spolufinancované Ústeckým krajem. Přehled dostupných služeb, včetně kontaktních dat, je každoročně součástí Výroční zprávy protidrogové politiky, zároveň jsou informace dostupné na webu Ústeckého kraje v Sekci sociální péče a Protidrogová prevence, zde: <https://www.kr-ustecky.cz/kontakty/d-1731240/p1=204835>.

2. Opatření: Motivace obcí k spoluúčasti na financování protidrogové politiky

Jedná se o vytváření příležitostí pro setkávání zástupců ÚK a samospráv.

Jak bylo již uvedeno v kapitole Snižování rizik, je nezbytné intenzivněji motivovat obce k podílu na spolufinancování protidrogové politiky, neboť v mnoha obcích nejsou adiktologické služby populární a není prioritovaná jejich podpora. Je velmi důležité více informovat zástupce obcí o aktuální situaci a potřebách protidrogové politiky, objasňovat význam služeb.

V dotačním programu Úřadu vlády je požadována povinná spoluúčast na financování projektu, která činí 30 % nákladů. Do spoluúčasti se započítává finanční podpora samospráv, tj. kraje a obcí. Pro zajištění dostupné a kvalitní sítě adiktologických služeb, i vzhledem k potřebě spolufinancování, je tedy podstatná nejen stabilní finanční podpora kraje, ale také obcí.

3. Opatření: Sběr dat a monitoring oblastí závislosti

Opatření zahrnuje pravidelné každoroční zpracování krajské výroční zprávy a vyhodnocení plnění cílů a opatření strategického dokumentu na vědomí orgánům kraje. Dále pravidelný roční sběr dat z oblasti a realizaci studií.

Odbor sociálních věcí KÚÚK zpracovává každoročně během prvního pololetí roku krajskou výroční zprávu protidrogové politiky za uplynulý rok. Zpráva obsahuje popis aktuální situace na drogové scéně v kraji, informace z oblasti místní i krajské koordinace protidrogové politiky kraje, údaje o finančním zajištění služeb a podrobnější statistické i popisné informace za jednotlivé typy služeb včetně kontaktních údajů. Výroční zpráva kraje slouží také každoročně jako podklad pro zpracování Výroční zprávy o stavu ve věcech drog v České republice, kterou vypracovává Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti ve spolupráci se Sekretariátem Rady vlády

pro koordinaci protidrogové politiky Úřadu vlády České republiky. Výroční zpráva je umístěna na webu Ústeckého kraje v Sekci Sociální péče a Protidrogová politika, vyvěšuje se obvykle v červnu. V roce 2021 byla zpracována zpráva za rok 2020. Výroční zpráva za rok 2020 je přílohou č. 2 předloženého materiálu.

Odbor sociálních věcí KÚÚK předkládá každoročně orgánům kraje na vědomí zprávu o průběžném plnění krajské protidrogové strategie a zároveň předkládá také Výroční zprávu protidrogové politiky Ústeckého kraje za předchozí rok. Výroční zpráva i hodnocení akčního plánu probíhá za spolupráce adiktologických služeb a dalších aktérů z oblastí závislostí a za spolupráce místních protidrogových koordinátorů s informacemi za obce.

Všichni poskytovatelé protidrogových služeb předkládají svým donátorům závěrečné zprávy projektů, které obsahují nejen vyúčtování využití dotace, ale především mnoho informací a statistických dat z poskytování služby i z lokalit. Závěrečné zprávy služeb jsou pro protidrogového koordinátora cenným zdrojem informací pro zpracování výroční zprávy a pro přehled o aktuální situaci v oblasti prevence závislostí kraje.

V roce 2021 nebyla realizovaná žádná studie k tématu závislostí.

Cíl č. 2: Podpora a rozvoj systému koordinace na místní i krajské úrovni – plnění probíhá

1. *Opatření: Činnost pracovní skupiny pro protidrogovou politiku Ústeckého kraje*
2. *Opatření: Metodické vedení místních protidrogových koordinátorů a aktérů protidrogové politiky*

Pro efektivní realizaci protidrogové politiky v kraji je důležitá koordinace aktivit na místní úrovni, posílení propojení všech aktérů protidrogové politiky zkvalitněním vzájemné komunikace a spolupráce (obce, instituce, služby). Je třeba podporovat zajištění kompetentních osob pro protidrogovou politiku na obcích III. stupně a metodicky je podpořit. Dále je žádoucí vytvářet příležitosti pro odborné vzdělávání v oblasti závislostí, jak pro pracovníky obcí, tak pro aktéry protidrogové politiky.

1. Opatření: Činnost pracovní skupiny pro protidrogovou politiku Ústeckého kraj

Pracovní skupina protidrogové politiky Ústeckého kraje“ ustanovena na základě usnesení Rady Ústeckého kraje č. 62/39R/2014 ze dne 29. 1. 2014. Členy jsou: krajská protidrogová koordinátorka, vedoucí oddělení sociální práce OSV KÚÚK, politický zástupce Ústeckého kraje, zástupci poskytovatelů adiktologických služeb, dále se účastní stálí hosté (školský metodik prevence, pracovník prevence KŘPČR, zástupkyně KHS) a dle potřeby další odborníci zainteresovaných institucí.

V roce 2021 došlo, vzhledem k novému volebnímu období, ke změně členství pracovní skupiny v rámci politické reprezentace Ústeckého kraje. Z pozice členů byli odvoláni MUDr. Petr Janec, MHA, a Ing. Bc. Dominik Hanko. Jmenována byla nová členka pracovní skupiny paní Drahomíra Karasová, předsedkyně Výboru pro sociální věci, bezpečnost a sociálně vyloučené lokality ZÚK. V roce 2021 proběhla 2 jednání pracovní skupiny (15. 6. a 2. 11. 2021).

2. Opatření: Metodické vedení místních protidrogových koordinátorů a aktérů protidrogové politiky

Obsahem je podpora zajištění kompetentních pracovníků obcí, metodické vedení koordinátorů a podpora vzdělávání.

V rámci Krajského úřadu Ústeckého kraje je zřízena na odboru sociálních věcí **pozice protidrogového koordinátora**. Do měsíce duben 2021 byla pozice koordinátora vykonávána s úvazkem 0,4, na zbývajících 0,6 úvazku byla koordinátorka začleněna do projektového týmu v individuálních projektech Ústeckého kraje POSOSUK 2 a POSOSUK 3, od měsíce květen 2021 došlo k navýšení úvazku koordinátora na 0,7 vzhledem k ukončení projektu POSOSUK 2. Koordinátorka je členem poradního orgánu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky Výboru zástupců regionů, na krajském úřadě vede Pracovní skupinu protidrogové politiky.

Na obcích s rozšířenou působností zabezpečují danou problematiku **tzv. místní protidrogoví koordinátoři** nebo osoby pověřené jako kontaktní osoby pro oblast závislostí. V roce 2021 mělo tuto pozici zajištěnou všech 16 obcí s rozšířenou působností. Pravidelně je pořádáno Metodické setkání krajské koordinátorky s místními protidrogovými koordinátory. V roce 2021 proběhlo pouze jedenkrát dne 4. 11. 2021, od následujícího roku je plánováno dvakrát ročně. Mimo setkání probíhá vzájemná komunikace dle potřeby, dochází k průběžné informovanost ze strany kraje o aktuálním dění z protidrogové oblasti, o vzdělávacích akcích i činnosti krajského úřadu, k setkání dochází také v rámci metodických návštěv obcí.

Z hlediska **metodického vedení** je koordinátorka také v častém kontaktu s poskytovateli služeb, dle potřeb s dalšími aktéry protidrogové politiky kraje. V rámci své činnosti vyjíždí koordinátorka na metodické návštěvy a monitoring služeb a lokalit, obvykle společně s manažerkou prevence kriminality, neboť jsou problematiky vzájemně propojené. V roce 2021 byla možnost výjezdů vzhledem k epidemiologické situaci omezena. Proběhly metodické návštěvy obcí Staré Křečany a Velký Šenov. Dále návštěvy organizací WHITE LIGHT I. (terapeutické komunity v Mukařově, KC Rumburk a terénní program ve Šluknově), DRUG-OUT Klubu (Krajská adiktologická ambulance pro děti a dorost, terénní program v Předlicích), Mostu k naději (KC Most, terénní program Janov, Sociální protidrogová poradna Janov) a Obrnického centra sociálních služeb a lokality Obrnice.

Odbor sociálních věcí realizoval dne 12. 10. 2021 akreditovaný 8 hodinový kurz na téma „Gambling v praxi“ určený poskytovatelům protidrogových služeb a místním protidrogovým koordinátorům, pro účastníky bylo vzdělávání bezplatné.

V období od 25. 2. do 31. 3. 2021 se účastnila krajská protidrogová koordinátorka a 5 koordinátorů obcí ÚK 40 hodinového vzdělávacího kurzu „Systém vzdělávání a rozvoje kompetencí krajských a místních protidrogových koordinátorů“. Vzdělávání probíhalo v rámci metodického vedení Odboru protidrogové politiky Úřadu vlády.

Cíl č. 3: Zvýšení informovanost veřejnosti o protidrogové politice v kraji a o síti protidrogových služeb – plnění probíhá

1. Opatření: Realizace aktivní informační politiky v kraji zaměřené na problematiku závislostí a prezentaci fungující sítě služeb pro osoby závislé, závislostí ohrožené a jejich blízké

- prezentace protidrogové politiky Ústeckého kraje na pracovních setkáních (na obcích a jiných institucích, v rámci setkání na krajském úřadě)
- informace o protidrogové politice kraje dostupné na webových stránkách Ústeckého kraje – krajského úřadu (sekce Sociální péče/Protidrogová politika) - <https://www.kr-ustecky.cz/protidrogova-politika/ds-12447/p1=274612>
- aktualizace údajů protidrogových služeb v Katalogu sociálních služeb Ústeckého kraje, včetně dostupné samostatné záložky „Protidrogová prevence“ s edukativními spoty - [Protidrogová prevence | Sociální služby ÚK \(kr-ustecky.cz\)](https://www.kr-ustecky.cz/protidrogova-prevence)

- účast na procesu komunitního plánování v Ústí nad Labem (koordinátorka členem koordinační skupiny pro závislosti a péče o duševně nemocné)
- průběžná aktualizace informací za ÚK na mapě pomoci na webovém portálu www.drogy-info.cz
- opatření provázáno s prezentací služeb (viz cíl č. 3. a 1. opatření v oblasti snižování rizik)